
MTA Law Working Papers
2014/32

**Szelektív szigor az információs
szabadságjogok érvényesülésének
ellenőrzésében**

Szabó Máté Dániel

Magyar Tudományos Akadémia / Hungarian Academy of Sciences

Budapest

ISSN 2064-4515

<http://jog.tk.mta.hu/mtalwp>

Szabó Máté Dániel:* Szelektív szigor az információs szabadságjogok érvényesülésének ellenőrzésében

*(Az adatvédelmi és az adatnyilvánossági szabályozás átalakulása című beszélgetéssorozat
részvevőihöz feltett kérdésekre adott válaszok)*

Az alábbiakban a beszélgetéssorozat résztvevőinek feltett kérdésekre adott válaszaimat írom le. Válaszaim többsége tömören tartalmazza álláspontomat, egyetlen kérdésre adott válaszomat fejtem ki a többinél részletesebben.

1. Melyek voltak a legfontosabb tartalmi változások a szabályozásban? Történt-e változás a kétharmadosság tárgykörében?

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) az adatvédelem és az információszabadság anyagi jogi keretein bár eredményezett apróbb változásokat, nem változtatott ezen alapjogok védelmének karakterén. A személyes adatok védelmét továbbra is információs önrendelkezési jogként, a közérdekű adatok nyilvánosságát pedig kikényszeríthető szabadságjogként biztosította ez a 2011. évi törvény is. Ugyanakkor ezek az anyagi jogi szabályok ki is kerültek a kétharmados szabályozási tárgykörök közül: sarkalatosnak az Alaptörvény szerint már csak az intézményi aspektus, az adatvédelem és az információszabadság törvényi szabályainak érvényesülését ellenőrző független hatóság tekintetében maradt fenn. A törvénynek tehát csak a a hatóságra vonatkozó rendelkezései számítanak sarkalatosnak, ennek – és a beszélgetéssorozat címében is kifejezett koncepciójának – megfelelően érdemi mondanivalómat is elsősorban erre nézve fogalmazom meg.

A 2011-ben elfogadott törvény ráadásul a legfontosabb változást is az érintett két szabadságjog védelmének intézményi kereteiben hozta. Az adatvédelmi biztos intézménye helyett létrehozta a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot (NAIH), jogállásán kívül részletesen szabályozta eljárásait és intézkedéseit.

Nem lehet ugyanakkor szó nélkül hagyni azt, hogy a törvény 2013. évi módosítása jelentősen relativizálta az információszabadság alanyi jogi jellegét, ami viszont már eredményezett karakter-változást.¹ Többértelmű rendelkezések kerültek a törvénybe arról, hogy bizonyos esetekben – egyrészt akkor, ha az állammal üzlet kapcsolatot létesítő szervezet nem teszi megismerhetővé a közérdekből nyilvános adatait másrészt pedig amikor közfeladatot ellátó szerv gazdálkodásának átfogó, számlaszintű, illetve tételes ellenőrzésére irányuló

---

* Szakmai igazgató, Társaság a Szabadságjogokért.

¹ Erről részletesen a szuveren.hu-n fejtettem ki az álláspontomat, amit itt nem ismételek meg. Lásd: Szabó Máté Dániel: A visszaélészerű adatigénylés mint olyan. szuveren.hu, 2013. május 30., <http://www.szuveren.hu/jog/a-visszaelesszeru-adatigenyles-mint-olyan>

adatigénylést erre hivatkozva elutasítanak – úgy rendelkezik, hogy az adatigénylő az elutasítás miatt a felügyeleti szervnél, illetve a Hatóságnál vizsgálatot kezdeményezhet – amit egyébként akkor is kezdeményezhetne, ha ezek a szabályok nem lennének. Így ezen szabályok vagy értelmetlenek, vagy pedig, és ez tűnik valószínűbbnek, arra szolgálnak, hogy korlátozzák a bíróhoz fordulás jogát, hiszen úgy is lehet érteni őket, hogy ilyen esetekben a bírósághoz nem lehet fordulni. Ha viszont ezek az igények nem peresíthetők, azzal a törvény kétségbe vonja a megismerési szabadság jogi jellegét.²

Ugyancsak erősen vitatható, hogy az alapvetően az információszabadság szabályainak megfelelően megismerhető és terjeszthető közérdekből nyilvános személyes adatokról – amelyekre ennél fogva nem az információ önrendelkezés főszabálya vonatkozik – a törvény azt mondja, hogy azok csak a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetőek.

2. Mi volt a célja a változásnak? Amennyiben a hivatalosan hangoztatott célokon kívül más (nem hangoztatott) indok is szerepet játszott, kérjük, jelezze azt is.

A törvény nem tette érdemben korszerűbbé az adatvédelem és az információszabadság anyagi jogi szabályait, ezen a területen tehát nem is történt érdemi változtatás.

---

² Azt, hogy a bírósági igényérvényesítés miatt elengedhetetlen az alapjog alanyi jog tartalmához, szerzőtársaimmal az Alapjogi igények, alapjogi szabályok: az alapjogi ítélkezés egy koncepciója című tanulmányunkban fejtettük ki. Somody Bernadette – Szabó Máté Dániel – Szigeti Tamás – Vissy Beatrix: Alapjogi igények, alapjogi szabályok: az alapjogi ítélkezés egy koncepciója. In: Somody Bernadette (szerk.): *Alapjogi bíráskodás – alapjogok az ítélkezésben*. Budapest, L'Harmattan, 2013., különösen 13. és 29-30. oldal. Azt, hogy az adatvédelmi hatóságnak eljárása a bírósági jogérvényesítést helyettesítheti, akár úgy is, hogy az alkotmányjogi panasz eljárás kezdeményezésének is feltétele lehet – mint a jogorvoslati lehetőségek kimerítése –, bírósági eljárások kezdeményezésének az eljárás-kezdeményezési jog korlátjaként is, nem tekinthetjük különösebben elrugaskodott értelmezésnek, hiszen az nemrégiben már az Alkotmánybíróságra is betette lábát. Pokol Béla egy információszabadsággal kapcsolatos alkotmányjogi panasz eljárásban hozott határozatához fűzött különvéleményében a következőképpen fogalmazott: „[71] Az Alkotmánybíróságnak valahogy reagálnia kell az új helyzetre, és nem teheti meg, hogy az elmúlt két év gyakorlatát folytatva egyszerűen negligálja az ilyen eljárásaiban az adatvédelmi főhatóságot. E főhatóságnak az Alkotmánybíróság előtt folyó adatvédelmi eljárásainkba való intézményes bevonásához látni kell, hogy a rá vonatkozó törvényi szabályok szerint ez a szerv csak akkor járhat el, ha a sérelmet szenvedett még nem fordult bírósághoz, illetve nincs az ügyben jogerős bírósági döntés (lásd a 2011. évi CXII. törvény 53. § (3) bekezdését). Mivel ennek az adatvédelemre specializálódott főhatóságnak a vonatkozó alkotmányjogi panaszok eljárásainak előszakaszaiba való bevonása elengedhetetlen a hatékony jogvédelemhez, az Alkotmánybíróságnak értelmeznie kell az Alaptörvényt arra nézve, hogy miképpen illeszti be eljárása elé az adatvédelmi főhatóság eljárását, lévén, hogy az alkotmányjogi panaszra csak a bírósági út kimerítése után kerülhet sor. Ezekből a rendelkezésekből kényszerűen következik, hogy az Alaptörvényt értelmezve azt kellene kimondani határozatunkban, hogy csak akkor fogadunk el adatvédelmet illetően alkotmányjogi panaszt, ha a bírói úthoz fordulás előtt az indítványozó az adatvédelmi főhatósághoz fordult, és ennek válaszát – a bírói út kimerítése után – mellékeli az alkotmányjogi panasz beadásakor. Ennek deklarálásával az alkotmányjogi panasz eljárása előtt lezajló rendes bírósági úton is érdemibb lehet a bíróságok – köztük a Kúria – vizsgálata, mert az adatvédelmi főhatóság specializálódott apparátusa alkalmasabb a szükséges információk összegyűjtésére, mint a rendes bíróságok vagy az alkotmánybírák, és akkor a főhatóság által már összegyűjtött információk bázisán tudnak, tudunk dönten. Természetesen a főhatóság álláspontjához nincsenek köve sem a rendes bíróságok, sem az alkotmánybírák, ám ezzel az előzetes bevonással racionálisabbá válhatnak az adatvédelemre vonatkozó bírósági és alkotmánybírási eljárások is.” [Pokol Béla alkotmánybíró 5/2014. (II. 14.) AB határozathoz fűzött különvéleménye]

Figyelmünket ezért az információs jogok intézményi biztosítékára, a régi adatvédelmi biztosra és az új adatvédelmi és információszabadság hatóságra kell fordítanunk.

Ebben a körben a jogalkotó deklarált célja az Európai Unió jogának való megfelelés, a valódi hatóságként működő adatvédelmi hatóság létrehozása volt. Meggyőződésem szerint létezett emellett egy hivatalosan nem hangoztatott célja is a jogalkotásnak: a működő független adatvédelmi biztos intézmény megszüntetése és helyette egy korlátozottabb függetlenséggel rendelkező intézmény létrehozása. A szervezet átszervezésének szintén hivatalosan nem hangoztatott, de nyilvánvaló célja volt a hivatalban lévő adatvédelmi biztos megbízási idejének lejárta előtti elmozdítása a pozíciójából (ahogy más intézmények vezetőivel, így az Országos Választási Bizottsággal és a Legfelsőbb Bíróság elnökével is megtörtént). A törvény későbbi, 2013. évi módosításának deklarált célja az úgynevezett visszaélészerű adatigénylés korlátozása, nem bevallottan a közhatalom-gyakorlás ellenőrzése hatékony eszközként bizonyuló alanyi jogi értelemben vett információszabadság bírósági kikényszeríthetőségének korlátozása volt.

3. A nevezett célokkal egyetért-e?

Az adatvédelmi és az információszabadság anyagi jogi szabályainak korszerűbbé tételével egyetértettem volna, ez azonban nem történt meg. Az intézményi garancia tekintetében viszont nem kétséges, hogy az adatvédelmi biztos intézménye nehezen volt összeegyeztethető az Európai Unió által megkívánt független adatvédelmi ellenőrző hatóság koncepciójával, és már az ombudsmani intézmény is számos ellentmondással volt terhelt. Az adatvédelmi biztos jogállása és a korábbi törvény szerinti eljárásai és intézkedései nem igazán feleltek meg egymásnak. Ebből következően az adatvédelmi biztos profiljának tisztítása, mint szabályozási cél szerintem is indokolt volt. Azonban szerintem az EU jogának való megfelelést, mint szabályozási célt csak az információs jogok mint alapjogok biztosítékainak a megtartása vagy erősítése mellett lett volna szabad megoldani, visszalépés ezen a területen – ahol a technika fejlődése miatt a jogvédelem állandó hátrálásra kényszerül – nem lett volna szabad megengedni.³

4. A célok elérése érdekében (függetlenül attól, hogy Ön a célokkal egyetért-e) hatékonyak-e a választott új szabályok?

Meggyőződésem szerint azt a ki nem mondott célt, hogy a független adatvédelmi biztos intézményének megszüntetésével egy kevésbé független hatóságot hozzanak létre, megsértve egyébként a hivatalban lévő biztos függetlenségét, a szabályozás példásan teljesítette. Utóbbit az Európai Unió Bírósága nagytanácsának 2014. április 8-i ítéletében⁴

---

³ Arról, hogy szerintem az adatvédelmi biztos intézményének megszüntetése milyen rendszerszerű hiányosságokat eredményezett az alapjogvédelemben Az adatvédelmi ombudsman hiánya című cikkemben írtam bővebben (2012. február 23.), az ott leírtakat itt nem ismétlem meg. <http://www.szuveren.hu/vendeglap/szabomate-daniel/az-adatvedelmi-ombudsman-hiany>

⁴ C-288/12. sz. ügy.

meg is állapította, így az már nem kérdéses, hogy egy hivatalban lévő adatvédelmi biztos eltávolítása a pozíciójából azon az alapon, hogy az adatvédelmi intézményrendszert átszervezik, megsértette a függetlenségét.

De ez az ítélet nem mondott semmit az elsőként említett ki nem mondott cél megvalósulásáról, vagyis a jelenleg létező NAIH függetlenségéről. Az a helyzet, hogy önmagában szemlélve a NAIH jogállását megállapító szabályokat, nem is nagyon találhatunk kivetnivalót: a Hatóság – papíron – rendelkezik mindazokkal az attribútumokkal, amelyek egy független szervtől elváltak: nem utasítható, nem visszahívható, szigorú összeférhetetlenségi szabályok érvényesülnek, költségvetésben viszonylag nagyfokú függetlensége van stb.

Ugyanakkor dinamikájában szemlélve a változást már tehetünk kritikus megállapításokat: a nagyfokú függetlenséggel rendelkező adatvédelmi biztos intézménye helyett létrejött egy független, ám az adatvédelmi biztoshoz mérten korlátozottabb függetlenségű intézmény, ez pedig a leginkább a biztosi tisztségre, illetve a Hatóság elnöki pozíciójára való kiválasztás eljárásában mutatkozik meg. Míg az adatvédelmi biztost a köztársasági elnök javaslatára a képviselők kétharmada választotta, a NAIH elnökét a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. Ez pedig fontos lehet a függetlenség szempontjából; ugyan mind a korábbi, mind a jelenlegi megoldásban volt beleszólása a politikának, és azon belül a kormánynak a kiválasztás folyamatába, de míg az adatvédelmi biztos esetében a kormánytöbbség legfeljebb blokkolni tudta a neki nem tetsző jelölt megválasztását, addig a jelenlegi rendszerben abból lesz a hatóság elnöke, akit a miniszterelnök az erre alkalmasak közül kiválaszt.

A függetlenség kérdéskörén belül nem is az államszervezeti értelemben vett, hanem az úgynevezett relatív, tehát az ellenőrzött szervezetektől való függetlenség lehet kérdéses. A Hatóság mind az adatvédelem, mind pedig az információszabadság tekintetében igen jelentős részben a végrehajtó hatalom tevékenységét ellenőrzi. Relatív függetlensége körében tehát az vizsgálendő, hogy milyen hatással van a Hatóság működésére, ha ellenőrző szervezet vezetőjének személye az ellenőrzött végrehajtó hatalom fejétől függ: az csak az lehet, akit a miniszterelnök erre a tisztségre kijelöl.

A NAIH első elnökének, Péterfalvi Attilának a kinevezésekor a napi sajtóban megjelent egyes vélemények szerint az új elnök *a kormánnyal szemben megértő, a magán-adatkezelőkkel szemben viszont szigorú hatóságot* fog vezetni. Tekintsük ezt a továbbiakban hipotézisnek, és vizsgáljuk meg, hogy a Hatóság az elmúlt években mennyire volt határozott az állami adatkezelőkkel, azon belül is a kormánnyal szemben, összehasonlítva ezt azzal, hogy a magán-adatkezelőkkel szemben mennyire erélyesen lépett fel.

Ennek a hipotézisnek az igazolása vagy cáfolata módszertanilag komoly nehézségeket okoz, hiszen erre vonatkozó legfontosabb megállapításokat azon ügyek alapján lehetne megtenni, amely ügyek a széles értelemben vett kormányzat (kormányzati szervek, kormánypártok) vélhetően jogellenes adatkezelését érintették, vagy kormányzati érdekeket szolgáló

adatkezelésekről szólnak, de amelyekkel nem volt hajlandó foglalkozni a Hatóság. Azonban nehézségekbe ütközne az összes NAIH-hoz eljuttatott bejelentés megismerése, hiszen ezek nem kerülnek nyilvánosságra, és ezekhez lehetne viszonyítani. Azonban azoknak az ügyeknek a meghatározása, amelyekben el kellett volna járnia a Hatóságnak, csak szubjektív alapon történhetne. ANAIH alapvetően bejelentések alapján indít vizsgálatot, ám nem tudhatjuk, milyen bejelentések érkeznek hozzá, amelyek alapján semmilyen érdemi lépést nem tesz. Nincs teljeskörű nyilvános forrása az összes – nem hatósági – intézkedésének. Így az elvárt és a tényleges fellépés összehasonlításából nem tudunk objektív következtetéseket levonni.⁵

A hipotézis igazolására vagy cáfolatára ennél alkalmasabb eszköznek tűnik a NAIH adatvédelmi hatósági eljárásában hozott határozatainak és végzéseinek az áttekintése, mégpedig több okból. Egyrészt ez az eljárás egyaránt folytatható magán és állami adatkezelőkkel szemben, így a kétféle adatkezelőt érintő hatósági szigor egymással összehasonlítható. Másrészt azért, mert a Hatóság nagyfokú diszkréciót gyakorol a tekintetben, hogy mikor indít ilyen eljárást. Nem „hozott anyagból dolgozik”, ezek az eljárások nem állampolgári bejelentések alapján, hanem hivatalból indulnak, általában a Hatóság belátásától függ, hogy indít-e ilyen vizsgálatot; a törvény szerint bizonyos esetekben ugyan kötelező ilyen eljárást indítani, de a kötelezettség fennállásának feltételei nem egy esetben széles mérlegelést engednek; és nincsenek az eljárásban a sérelmet szenvedett polgárnak ügyféli jogai, az adatvédelmi hatósági eljárásban csak az adatkezelő és a NAIH szerepel. Harmadrészt az összehasonlítást segíti az is, hogy a jogsértés megállapítása esetén jellemzően az ilyen eljárások számszerűsíthető eredménnyel zárulnak, hiszen a NAIH a jogsértés súlyának megfelelően bírságot is kiszabhat. A kiszabott bírságok összege pedig összehasonlíthatóvá teszi az egyes jogsértések NAIH által vélt súlyosságát. Az is érdekes lehet, hogy mikor dönt úgy a hatóság, hogy bár történt jogsértés, nem tartja szükségesnek a bírság kiszabását.

A NAIH honlapján jelenleg elérhető az összes hatósági eljárást lezáró döntés, határozat és végzés. Egyikük-másikuk anonimizált, ám az adatkezelő állami vagy nem állami jellege kiderül belőlük.

---

⁵ Kétségtelen ugyanakkor, hogy több esetben éppen olyan esetben maradt el a hatóság fellépése, amelyekben az eljárás elsősorban a kormánynak lett volna kellemetlen. Köztudomású, hogy akkor sem indított vizsgálatot, amikor a Kubatov-listák létéről a listakészítést dokumentáló videófilm jelent meg az internetes sajtóban, vagy amikor a kormány 2012. évi ún. gazdasági konzultáció során a törvény szerint számára kapcsolatfelvétel céljából biztosított adatkezelési jogalapot az eredetitől eltérő célra használta (lásd erről: Búcsú az adatvédelemtől, avagy szögeljük le postaládánkat? Az Eötvös Károly Intézet közleménye, 2012. július 5., <http://www.ekint.org/ekint/ekint.news.page?nodeid=537>). A Hatóság a közelmúltban a saját személyes adataik kezelése felől tájékoztatást kérő polgárokat hagyta cserben, amikor azok arra gyanakodtak, hogy az ajánlóíven megadott adataikkal a jelölőszervezetek egymás között kereskedtek, ellopva a választópolgárok identitását (erről lásd:

http://index.hu/belfold/2014/03/14/naih_nem_tudhatjuk_meg_hogy_melyik_partok_eltek_vissza_a_nevunkkel). A bíróság – nem jogerősen – azóta a NAIH érvelését egy perben, amelyet egy adatalany indított egy országos egyéni választókerületi iroda ellen, és amiben utóbbi a NAIH érvelését használta, nem tartotta elfogadhatónak. (Fővárosi Törvényszék 31.P.21.479/2014.)

A NAIH működésének első két teljes évében, tehát 2012-ben és 2013-ban lezárt adatvédelmi hatósági eljárásoknak a kétharmadát folytatta le magán-adatkezelővel szemben, az eljárásoknak egyharmada folyt állami adatkezelő ellen.⁶ A jogsértést megállapító határozatok között már háromszor annyi határozat állapítja meg magán-adatkezelő jogsértését, mint államiét.⁷ Ha a határozatokban kiszabott bírságok átlagos mértékét vizsgáljuk, még nagyobb eltérést találunk: az átlagos bírságok összege a magán-adatkezelők esetében majdnem hétszer annyi, mint az állami adatkezelőkre kiszabottak.⁸ A 2012-ben és 2013-ban kiszabott összes bírság 5,49%-át szabta ki a Hatóság az állami adatkezelőkre, 94,51%-a jutott a magán-adatkezelőkre. Hipotézisünk szempontjából ezek az aránytalanságok még akkor is beszédesek, ha tekintettel vagyunk arra, hogy abszolút értékben több nem állami adatkezelő jogsértését sérelmezhetik a polgárok, mint államiét és hogy a hatóság azt is figyelembe vehette, hogy az állami szervekre kiszabott bírságokat közpénzből kell megfizetni, amelyet így az állami adatkezelők közcélú feladatellátásától kell elvonni.

Mindez még csak az állami és a nem-állami adatkezelőket érintő aránytalanságokról szól, de önmagában nem mond semmit arról, hogy a Hatóság kíméletesebb-e az igazgatásilag a kormányhoz, vagy politikailag a kormánypártokhoz köthető adatkezelőkkel, és szigorúbb-e azokkal, amelyek esetleg a kormány ellenzékéhez köthetők.

Az állami adatkezelők közül a nem önkormányzatiakat összesen a két év alatt négy hatósági eljárás érintette, ezek közül egyben állapított meg a hatóság jogsértést, de bírsággal egyetlen ilyen adatkezelőt sem sújtott.

A másodikként említett, politikai alapú összehasonlítást az önkormányzatokat érintő hatósági eljárások vizsgálatával végezhetjük el. Valamennyi vizsgált önkormányzat esetében megállapított jogsértést a Hatóság. Köztudomású, hogy a 2010. évi önkormányzati választáson a kormánypártok jelentős számban szereztek meg helyi önkormányzatok képviselőtestületeiben a többséget, illetve adtak településnek polgármestert. Ennek ellenére a 2012-ben és 2013-ban hatósági eljárással érintett, összesen tíz helyi önkormányzattól csak három állt ebben az időszakban FIDESZ-KDNP-vezetés alatt, és az egyiket a jogsértés megállapítása mellett nem is kötelezte a Hatóság bírság megfizetésére. Ezen kormánypárti polgármester vezetése alatt álló önkormányzaton kívül egyetlen olyan volt még, amelyet nem bírságot meg, az nem fideszes vezetés alatt állt. Beszédes, hogy a NAIH két olyan

---

⁶ Nem állami adatkezelővel szemben 35, állami adatkezelővel szemben 15 hatósági eljárást fejezett be a Hatóság 2012-ben és 2013-ban. Az itt ismertetett adatok forrása a www.naih.hu oldalon közzétett hatósági eljárásokban hozott határozatok és végzések elemzése. Az elemzésben állami adatkezelőnek tekintetem minden olyan szervezet, amely működésében a közhatalom valamilyen módon megjelenik, vagyis minden állami és önkormányzati szervezet, valamint az állami és önkormányzati közintézményeket is. Államinak tekintetem a kizárólagos állami tulajdonban lévő vállalatot is (Magyar Posta Zrt.)

⁷ Nem állami adatkezelővel szemben 32 esetben, állami adatkezelővel szemben 11 esetben hozott a Hatóság ilyen határozatot ebben a két évben.

⁸ A határozatokban kiszabott bírságok átlagos mértéke 2012-ben és 2013-ban a magán-adatkezelők esetében 1 394 828 Ft, míg az állami adatkezelőkre kiszabottaké 293 750 Ft.

fővárosi kerületet is megbírságot, amelyek ebben az időszakban köztudottan a legerősebb ellenzéki kerületek voltak (XIII. és XX. kerület).

5. A választott új szabályok összhangban vannak-e az új Alaptörvénnyel?

Igen, de ezzel semmi pozitívumot nem mondok az új szabályozásról. Az alapjogok fogalmának relativizálása az Alaptörvényben is megfigyelhető. Megnyilvánult ez abban, hogy egyes jogokat érdemektől vagy kötelezettségek teljesítésétől tett függővé. Abban is, hogy egyes alapjogoknak az Alaptörvénybe emelt közvetlen korlátozásai egyértelműen annak lehetőségét próbálta kiiktatni, hogy alkotmányossági szempontból felülvizsgálhatóak legyenek e jogok korlátozásai. Megnyilvánult továbbá abban is, hogy az alapjogvédelem színvonalát több olyan lépés csökkentette, amelyek az érvényesülésükért felelős intézmények (a bíróságok, az Alkotmánybíróság, az ombudsmanok, az itt tárgyalt jogok tekintetében kiemelten az adatvédelmi biztos) függetlenségének biztosítékait építette le. Az Infotv. azon újításai, amelyek összességében csökkentették az információs jogok védelmének szintjét, illeszkednek az Alaptörvény szellemiségéhez.

6. Az új szabályok összhangban vannak-e a nemzetközi (különösen emberi jogi) és EU-jogi kötelezettségeinkkel?

Az adatvédelmi hatóság relatív függetlenségének kérdéses volta a hatóság teljes függetlenségének követelményével (EU adatvédelmi irányelvének 28. cikke, az Európa Tanács adatvédelmi egyezménye 2001. november 8-án kelt kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikke) összefüggésben okozhat még problémákat.

7. Szükségesnek látja-e a szabályozás módosítását a közeljövőben, és ha igen, akkor mely pontokon és miért?

Az EU Bíróságának ítélete alapján a megsértett függetlenség helyreállítása jogalkotást kíván, igaz, a jogsértés közvetlenül nem az Infotv.-ből, hanem az Alaptörvény 17. záró és vegyes rendelkezéséből fakad. Az Infotv. 2013. évi, információszabadságot érintő, fent ismertetett módosításait hatályon kívül kell helyezni. Az adatvédelmi szabályok korszerűsítése helyes volna, ám elképzelhető, hogy ezt már nem érdemes megtenni, tekintettel arra, hogy az EU készülő adatvédelmi rendeletének hatálybalépése után a tagállami adatvédelmi törvényekre már nem lesz szükség.

© Szabó Máté Dániel, MTA TK

MTA Law Working Papers

Kiadó: MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont

Székhely: 1014 Budapest, Országház utca 30.

Felelős kiadó: Körösnéyi András főigazgató

Szerkesztő: Szalai Ákos

Honlap: <http://jog.tk.mta.hu/mtalwp>

Email: szalai.akos@tk.mta.hu

ISSN 2064-4515